

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Kostelní průvodcovské služby v rámci duchovní péče o turisty na příkladu kostela Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích

Autor práce: Marie Němcová

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Zdeněk Demel, Th.D.

Formální stránka:

Práce má 37 stran textu, 3 strany se seznamem použitých zdrojů, 1 stranu se seznamem zkratk a příloh a 7 stran vlastních příloh. Zdroje jsou členěny na tyto oddíly: „Bible a církevní dokumenty“ (celkem 3 položky), „Knižní publikace“ (15 titulů), „Internetové zdroje“ (7 položek), „Elektronické zdroje“ (1 položka) a „Nepublikované prameny“ (3 položky). Pokud jde o přílohy, první 4 jsou fotokopie francouzského prospektu *Comment visiter une église?*, který ve Francii pomáhá návštěvníkům kostelů při jejich prohlídce. Autorka však opomněla uvést originální název a také přehodila pořadí příloh. Jako příloha I měla být uvedena titulní strana prospektu, kterou autorka zařadila až jako přílohu III. A čitelností prospektu by prospělo, kdyby autorka poskytla jeho zvětšené kopie. Zbývající přílohy představují fotografie interiéru, nástěnných maleb a obrazu Panny Marie Budějovické v kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích.

Odkazy na zdroje jsou ve formě poznámek pod čarou (dále jen ppč.), dlužno však říci, že jich měl být větší počet. Na některých místech textu totiž chybí, např. na s. 17 (téměř na konci odst. 3.2.2), s. 18 (zde chybí u přímé citace, takže by zde měly být pak 2 ppč.), dále na s. 25, 27 (u druhé jmenované chybí odkaz k psychologické stránce průvodcování), s. 30 (chybí odkaz u prostředního odst.). Některé odkazy jsou neúplné, např. v ppč. 22 chybí údaj, kdo vydal francouzský prospekt *Comment visiter une église?*, v ppč. 25 chybí místo vydání a číslo strany u citovaného zdroje, v ppč. 27 je neúplný odkaz na internetový zdroj, úplný má být: <http://www.aczprace.cz/kurzy-rozvoje-osobnosti/kurz-retorika>, v ppč. 36 chybí údaj o konkrétní citované straně. A někde jsou chyby formátování ppč. (např. na s. 23).

Grafická úprava textu je vcelku dobrá, až na to, že na některých místech není formátován do bloku (např. s. 8, 9, 11). V textu se vyskytují chyby hlavně v interpunkci (např. s. 32 – zde také měly být použity dvojě rozdílné uvozovky v citované pasáži), vyskytují se i hrubé pravopisné chyby (s. 16, 34). A v odst. 4.2 měl být uveden nejprve francouzský název zmiňovaného prospektu. A *Domini canis* (s. 31) neznamena v latině *Pánovi psi*, ale *Pánův pes*. Na téže straně je ve 3. odst. komplikovaně formulovaná věta. Když uvážíme, že je to v kapitole, kde autorka navrhuje možné duchovní provádění kostelem Obětování Panny Marie, měl by být celý text psán s respektem k pravidlům mluveného projevu.

Obsahová stránka:

Práce je rozvržena do dvou částí. První je obecná a druhá je konkrétní, věnovaná duchovnímu provádění kostelem Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích. V obecné části se autorka po úvodu věnuje v 2. kapitole obecně cestovnímu ruchu, jeho jednotlivým formám a druhům, včetně náboženského a poutního cestovního ruchu. V té souvislosti také zmiňuje nejvýznamnější katolická poutní místa ve světě a v ČR. Pokud jde zde o zdroje jejího pojednání, bylo by lépe, kdyby odkazovala na primární literaturu, a ne na studentské závěrečné práce (srov. ppč. 1 a 4). A na s. 9 by bylo vhodné, vysvětlit stručně v poznámce termín *incentivní* cestovní ruch. Třetí kapitola má za předmět duchovní péči o turisty ze strany církve. Zmiňuje se o tom již konstituce II. vatikánského koncilu *Gaudium et spes*. V čl. 61 se píše, že turismus je jednou z vhodných forem využití rostoucího volného času a může, podobně jako jiné zájmy, lidí vnitřně zušlechtit a obohatit je vzájemným poznáním. Autorka sice odkazuje na tento článek, ale paradoxně nezmiňuje tuto pasáž, týkající se přímo turismu.

Dále je v této kapitole zmiňována podrobná instrukce Papežské rady pro pastorační péči mezi vystěhovalci a turisty z r. 2001, předkládající směrnice pro pastorační péči o turisty. Škoda jen, že autorka z tohoto pramene pro své téma nevytěžila více. Duchovní péče o turisty samozřejmě vyžaduje kompetentní průvodcovské služby, a proto se autorka v této kapitole věnuje také nárokům kladeným na průvodce po sakrálních památkách a možnostem jejich vzdělávání. Ve 4. kapitole autorka uvádí dva zahraniční příklady duchovní péče o turisty. První přibližuje duchovní provádění turistů kostelem *Frauenkirche* v Norimberku. Druhý příklad seznamuje se zajímavým francouzským prospektem (skládačkou), který představuje stručný návod, jak postupovat při prohlídce kostela a jsou v něm stručně osvětleny nejvýznamnější části kostela. Kdyby něco podobného bylo k dispozici i v českých kostelech, byl by to dobrý počín v oblasti pastorační péči turistů. Pátou kapitolu věnuje autorka současným projektům pastorační péči turistů v ČR. Nejprve zmiňuje *Noc kostelů*, i když si je vědoma, že se prvoplánově nezaměřuje na turisty. Pak popisuje projekt *Otevřené brány*, který je zaměřen na duchovní provázení turistů ve Zlínském kraji. Přibližuje jeho záměry, hodnocení a seznamuje s realizací tohoto projektu v kostele sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti, do kterého je autorka zapojena jako jedna z průvodkyň. Šestá kapitola má již za předmět průvodcovství v kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích. Autorka popisuje stávající možnosti prohlídky kostela a podává návrh na rozšíření kvalitní průvodcovské služby. Zde bych polemizoval s častým odkazem na „promodlené zdi“ kostela: posvěcující působení Boží nespočívá v promodlených zdech kostela, ale v Kristově přítomnosti uprostřed liturgického shromáždění Božího lidu. Dále autorka věnuje pozornost finančnímu a odbornému zabezpečení průvodcovské služby v tomto kostele. V následujících odstavcích pak popisuje potřebné předpoklady pro odborné průvodcovské služby, kterými jsou komunikační dovednosti průvodců a jejich znalosti o historii kostela, jeho uměleckých dílech a o liturgickém prostoru vůbec. Poslední odstavec 6. kapitoly je obecně věnován kreativní tvorbě průvodcovské činnosti v kostele Obětování Panny Marie. V 7. kapitole pak autorka představuje vlastní návrh duchovního provádění tímto kostelem. Ten začíná popisem uvítání turistů a po něm následuje návrh samotné prohlídky kostela, který zabírá 6 stran. V této části bych připomněl, že vznik modlitby růžence nepochází ze zjevení Panny Marie sv. Dominikovi, jak říká zbožná legenda. Autorka pojala svůj návrh evangelizačně a věnuje pozornost spíše kostelu jako celku. Zajímavé by bylo vypracovat návrh, který se věnuje méně uměleckým dílům, zato více do hloubky. Nakonec pak autorka uvádí formu ukončení prohlídky kostela. Zde se mi vzhledem k návštěvníkům nejeví zrovna vhodnou věta, že snad příště již nebudou vstupovat do kostelů jako do muzeí.

Závěr:

I přes vytčené chyby představuje předložená práce vcelku zdařilé pojednání o zajímavém tématu, jakým je duchovní provádění turistů kostely. Práci doporučuji k obhajobě.

Zdeněk Dlouhý

V Českých Budějovicích 13.5.2013